

A MAGYAR HONVÉDSÉG BÉKEMISSZIÓS TEVÉKENYSÉGE

„Magyarország elkötelezett a nemzetközi béke és biztonság megőrzése iránt.

A válságok megelőzését és a konfliktusok kezelését szolgáló nemzetközi mechanizmusok erősítése alapvető fontosságú Magyarország biztonsága szempontjából is. Ezért Magyarország tevékeny szerepet kíván betölteni a nemzetközi biztonsági felépítmény részét képező globális és regionális szervezetekben.”

(Magyarország Nemzeti Katonai Stratégiája, 2012.)

- A Nemzeti Katonai Stratégia alapján Magyarország békemisziós katonai ambíciólétszáma 1000 fő.
- Napjainkban a Magyar Honvédség három kontinensen hajt végre műveleti feladatokat, többségében NATO vezetésű missziókban.
- 2014 végén összesen mintegy 500 magyar katona szolgált a nyugat-balkáni hadszíntéren, ami kiemelkedő részvételnek számít: Magyarország Koszovóban az ötödik, Bosznia-Hercegovinában a harmadik a katonák számát tekintve.
- Az ENSZ 2014-2015. évi békemisziós költségvetése 7 billió dollár, mely a világ 2013. évi katonai összkiadásának fél százaléka sem éri el.
- A 2015. február 28-i állapot szerint a 120 tagállam katonai és rendőri erőinek részvételével 102 668 fő – köztük 89 fő magyar – katona, katonai megfigyelő és rendőr teljesített szolgálatot ENSZ vezetésű misszióban.

Az Infojegyzet a Kormány [H/4027.](#) számú, a Magyar Honvédségnek az Iszlám Állam elnevezésű terrorszervezet elleni nemzetközi fellépésben való részvételéről szóló országgyűlési határozati javaslata kapcsán a Magyar Honvédség békemisziós és válságkezelő szerepvállalásait tekinti át.

A Magyar Honvédség békemisziós és válságkezelő szerepvállalásait Magyarország nemzeti érdekei, illetve a NATO- és más nemzetközi szerződésekből származó kötelezettségei határozzák meg.

Magyarország Alaptörvénye 47. cikke értelmében:

„(1) A Kormány dönt a Magyar Honvédség és a külföldi fegyveres erők határátlépéssel járó csapatmozgásairól.

(2) Az Országgyűlés a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával dönt – a (3) bekezdésben meghatározott esetek kivételével – a Magyar Honvédség külföldi vagy magyarországi alkalmazásáról, külföldi állomásozásáról, valamint a külföldi fegyveres erők magyarországi vagy Magyarország területéről kiinduló alkalmazásáról, magyarországi állomásozásáról.

(3) A Kormány dönt a Magyar Honvédség és a külföldi fegyveres erők (2) bekezdés szerinti, az Európai Unió vagy az Észak-atlanti Szerződés Szervezete döntésén alapuló alkalmazásáról, valamint más csapatmozgásáról.”

A honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló [2011. évi CXIII.](#) törvény a Honvédség szövetségi és nemzetközi kötelezettségei mellett a békéműveletek körében az alábbi tevékenységeket fogalmazza meg:

- békefenntartás;
- humanitárius művelet;
- külföldi hadműveleti területen végzett humanitárius tevékenység.

A 2012-ben életbe lépett [Nemzeti Katonai Stratégia](#) szerint Magyarország ENSZ-, NATO-, EU-, valamint az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezeti tagságával járó felelőssége a szövetségi és egyéb nemzetközi kötelezettségek – különösen a kollektív védelmi, válságkezelési, humanitárius, valamint bizalom- és biztonságerősítő feladatok – teljesítése.

A Stratégia kiemeli, hogy a nemzetközi kötelezettségek teljesítése hozzájárul a nemzetközi béke és biztonság, ezáltal Magyarország biztonságának erősítéséhez, egyben pedig növeli az ország nemzetközi tekintélyét is.

BÉKEFENNTARTÓ ÉS VÁLSÁGKEZELŐ MISSZIÓK

A békeműveletek és válságkezelő missziók legfőbb nemzetközi jogi alapját az [ENSZ Alapokmánya](#) tartalmazza. Az Alapokmány értelmében a szervezet alapvető célja a nemzetközi béke és biztonság megőrzése, a viták békés rendezése, az emberi és kisebbségi jogok szavatolása és a népek egyenjogúságának biztosítása.

Az Alapokmány a **békefenntartásra vonatkozólag** nem tartalmaz konkrét megfogalmazást, de a 29. cikkely lehetőséget biztosít a Biztonsági Tanács számára, hogy a nemzetközi béke és biztonság helyreállítására kisegítő szervezeteket létesítsen. Mindemellett a 43. cikk külön kiemeli, hogy az „*ENSZ valamennyi tagja kötelezi magát arra, hogy a Biztonsági Tanács felhívására és a kötendő külön megállapodásnak vagy megállapodásoknak megfelelően, a nemzetközi béke és biztonság fenntartásához szükséges fegyveres erőt rendelkezésére bocsátja és neki segítséget és könnyítéseket nyújt.*”

A **békefenntartó műveletek végrehajtására** a viszályok békés rendezéséről szóló VI. fejezet biztosít jogalapot, a VII. fejezet pedig megteremti a béke kikényszerítésének jogi alapjait is.

Békeműveletek vezetésére, illetve az azokban történő részvételre sor kerülhet ENSZ felkérés és felhatalmazás, nemzetközi szervezetek kezdeményezésére, valamint az egyes államok felkérései alapján is.

Napjaink békeműveleteit és válságkezelő misszióit főként az [ENSZ](#), a [NATO](#), az [Európai Unió](#), illetve az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet ([EBESZ](#)) vezeti. Békeműveleti tevékenységük minden esetben összhangban áll az ENSZ Alapokmány céljával, és legtöbbször az ENSZ Biztonsági Tanácsának jóváhagyásával zajlanak.

A **NATO és az Európai Unió külön célként** is meghatározta az **ENSZ és az EBESZ békeműveleteinek**, válságkezeléseinek támogatását.

E szervezetek **béketámogató és válságkezelő műveleteinek körébe** tartozik:

- a megelőző diplomáciai közvetítés és konfliktus-megelőzés;
- a béketeremtés és békefenntartás;
- a békekikényszerítés;
- a békeépítés;
- a humanitárius tevékenység.

A MISSZIÓK FINANSZÍROZÁSA

Mivel az **ENSZ** nem rendelkezik saját hadsereggel, ezért a [folyamatban lévő 16 misszió](#) katonai állományát a tagállamok adják. [A missziók költségvetését](#) is a tagállamok meghatározott ráta szerinti hozzájárulásai adják, továbbá ők fizetik katonáik illetményét is, melyet a későbbiekben az ENSZ 1028 dollár/fő/hó általánosan kompenzál.

A **NATO-missziókat** kisebb részben a tagállami befizetésekből kialakult katonai-büdzséből fizetik, nagyobb részt a tagállamok úgynevezett „indirekt vagy nemzeti hozzájárulásként” főként maguk finanszírozzák.

Az **EU** (az ENSZ-hez hasonlóan) tagállamainak erőforrásait veszi igénybe a [Lisszaboni Szerződés](#) 28. cikke szerinti Közös Kül- és Biztonságpolitika keretei közé tartozó békemissziós és válságkezelő célok eléréséhez. A tagállamok az éves nemzeti jövedelmük alapján meghatározott ráta szerint kötelesek befizetni a missziós hozzájárulásukat. Ebből épül fel az Unió katonai műveleteit finanszírozó [ATHENA](#)-rendszer. Azon katonai vagy védelmi műveletek költségeit azonban, amelyek nem esnek az ATHENA által finanszírozott kategóriába, az érintett tagállamok saját védelmi költségvetésük terhére finanszírozzák.

A HONVÉDSÉG AKTUÁLIS MISSZIÓI

ENSZ és MFO missziók

Az ENSZ égisze alatt zajló **ciprusi békefenntartó misszióban** való, maximum 150 fős magyar részvételt a [2213/1997. \(VII.24.\)](#) Korm. határozattal módosított [2156/1995. \(V.29.\)](#) Kormányhatározat rögzíti. 2013-ban a honvédség ciprusi átlagos létszáma 71 fő volt.

Magyarország a [34/1999. \(V.7.\) OGY.](#) határozat, valamint a [2161/1995. \(V.31.\)](#) Korm. határozat alapján több mint egy évtizede vesz részt az **MFO (Multinational Force and Observers) békefenntartó missziójában**, a Sínai félszigeten. A részvételünk 2013-ban 41 főt jelentett, melyből átlagosan 27 fő katona, 14 pedig rendőr.

Magyarország a [44/2006. \(X. 10.\) OGY.](#) határozat alapján az **ENSZ libanoni békefenntartó missziójában** is ([UNIFIL](#)) szerepet vállal, legfeljebb 10 fő részvételével. A misszióban 2013-ban 4 fő térképész teljesített szolgálatot.

NATO-missziók

A Honvédség **KFOR Kontingense** Koszovóban a NATO irányítású balkáni katonai békefenntartó műveletekben a [2076/2008. \(VI.30.\)](#) számú Kormányhatározat alapján hajtja végre

feladatait. A kontingens [2015 februárjában](#) a 2014.évi 205 főhöz képest az afganisztáni csapatkivonást követő balkáni erősítés után már 320 fővel teljesített szolgálatot.

További jelentős missziót képviselt az **Afganisztáni Nemzetközi Biztonsági Közreműködő Erők (ISAF)** műveleteiben történő szerepvállalás, amelyet a Honvédség a [2186/2008. \(XII.29.\)](#) Korm. határozat alapján hajtott végre

Az elmúlt években az **ISAF művelet egésze átalakításra került**. 2014. év végéig az ISAF fokozatosan átadta a biztonságért való teljes felelősséget az afgán kormányzati erőknek. 2015-2024 között kerül sor az ún. „átalakítási évtized”-re, amely alatt a nemzetközi közösség támogatásával Afganisztán megszilárdítja állami szuverenitását. Ehhez kapcsolódóan Magyarország az [1730/2014. \(XII. 12.\)](#) Korm. határozat és az [Országgyűlés által elfogadott kormánybeszámoló](#) alapján továbbra is részt vesz az afganisztáni **Eltökélt Támogatás** nevű misszióban.

Mindezek alapján a kormány:

- egy legfeljebb 50 fős Különleges Műveleti Kontingens;
- egy legfeljebb 13 fős, Mi-17 szállító helikopter légi kiképzés-támogató csoport;
- egy 30 fős Nemzeti Támogató Elem;
- illetve egy legfeljebb 30 fős Biztosító Szakasz részvételét engedélyezte.

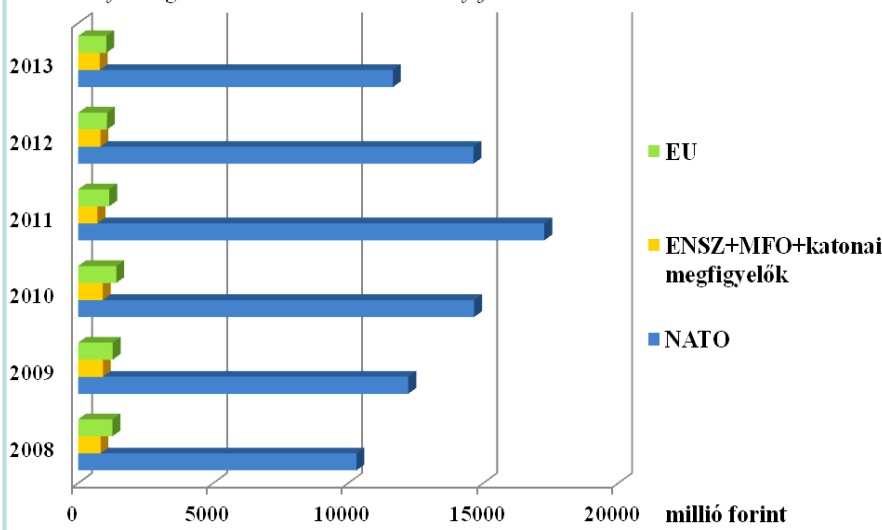
A műveletben Magyarország [2015. február 26-i állapot szerint](#) 97 fővel vett részt.

EU-missziók

A Magyar Honvédség 16. váltású **EUFOR Kontingense** az Európai Unió irányítása alatt végrehajtott balkáni katonai békefenntartó ([ALTHEA](#)) művelethez történő magyar hozzájárulásról szóló [128/2004. \(XI.23.\) OGY.](#) határozatban foglaltak alapján hajtja végre feladatait. A bosznia-hercegovinai

A Honvédség egyes misszióinak költségmegoszlása

Forrás: Infoszolg / Állami zárszámadások - HM fejezetek

kontingens 2013. évi átlagos létszáma 113 fő volt, amit a 2014. évben jelentősen bővítettek.

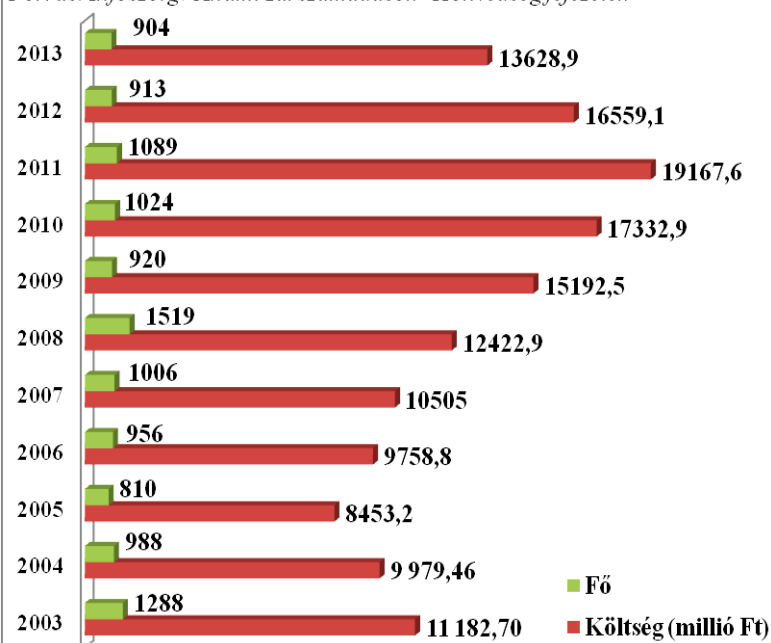
Az Országgyűlés 2014 májusában fogadta el az [EUTM MALI](#) misszióról szóló [kormánybeszámolót](#), illetve az [1308/2014. \(V.14.\)](#) Korm. határozat engedélyezte, hogy Magyarország európai uniós tagságából folyó kötelezettségeinek teljesítése érdekében, az Európai Unió közös biztonság- és védelempolitikája megerősítéséhez való nemzeti hozzájárulásként 2016. május 18-ig részt vegyen – legfeljebb 15 fő katonával – a műveletben. 2013-ban az EUTM Mali átlagos honvédségi létszáma 6 fő volt.

A Honvédség további uniós missziókban vett részt 2015-ben Közép-Afrikában és Szomáliában. A **közép-afrikai műveletben („EUFOR RCA”)** való magyar katonai részvételt az [1834/2014. \(XII. 29.\)](#) Korm. határozat engedélyezte. A határozat értelmében a Magyar Honvédség állományából legfeljebb 6 fő törzstiszt teljesíthetett szolgálatot, 2015. március 15-ig. A [művelethez kapcsolódó beszámolót](#) a kormány 2015 januárjában terjesztette az Országgyűlés elé.

[A szomáliai biztonsági erők kiképzésére irányuló EU misszió \(„EUTM Somalia”\)](#) beindításáról az Európai Unió Tanácsa 2010. február 3-án döntött. A misszió működését az EU továbbra is szükségesnek ítélte, így a misszió

A Honvédség béke- és válságkezelő misszióinak éves kiadásai és létszámjai, 2003-2013.

Forrás: *Infoszolg / Állami zárszámadások - Honvédség fejezetek*

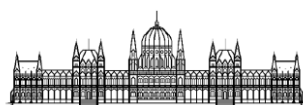
új mandátumát a Tanács 2015. március 31-ig hagyta jóvá. A Kormány az [1915/2013. \(XII. 11.\)](#) Korm. határozatban engedélyezte az ugandai, szomáliai és kenyai feladatellátást, 2015. március 31-ig. Az engedélyezett létszám legfeljebb 10 fő.

Mindezek mellett a Honvédség **katonai megfigyelői** több kontinensen is szolgálatot teljesítenek. Számuk átlagosan évi 6-7 főt jelent.

Források:

- [Magyarország Nemzeti Katonai Stratégiája](#)
- [Állami költségvetések zárszámadásai](#) – Honvédelmi Minisztérium fejezetek
- Kiss Zoltán László: [Magyarok a békefenntartásban](#), Zrínyi kiadó, Bp., 2011.
- Szalai Petra: ENSZ, békefenntartás, magyar missziós szerepvállalás – Hadtudományi szemle, [2011. 5. szám](#)
- [Honvédelem Online - Missziók](#)
- ENSZ missziók [honlapja](#)
- NATO [honlapja](#)
- Európai Unió misszióinak [honlapja](#)

Készítette: B. Müller Tamás
Képviselői Információs Szolgálat
E-mail: infoszolg@parlament.hu

ORSZÁGGYŰLÉS HIVATALA KKI

Internet: www.parlament.hu/infoszolg
Intranet: intra.parlament.hu/infoszolg/
Tel.: (1) 441-4529; (1) 441-6486